

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Zachystalové a soudkyň JUDr. Ivy Zemanové a JUDr. Renaty Hertlové ve věci žalobce: **Bc. J. [redacted] M. [redacted]** nar. [redacted], bytem [redacted], zast. JUDr. Kateřinou Šebkovou, advokátkou, se sídlem Rohanské nábřeží 657/7, Praha 8, proti žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o zaplacení 184.538,72 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. října 2015, č. j. 27 C 160/2013 - 87, ve znění usnesení ze dne 25. listopadu 2015, č. j. 27 C 160/2013 - 108,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně se ve vyhovujícím výroku o věci samé I. a ve výroku o nákladech řízení III. **p o t v r z u j e .**

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované je povinnost zaplatit žalobci částku [redacted] - Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % ročně z částky [redacted] Kč od 20. 9. 2013 do 10. 12. 2013 a z částky [redacted] - Kč od 11. 12. 2013 do zaplacení, a to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), zamítl žalobu co do zaplacení částky 143 650,72 Kč s příslušenstvím (výrok II.), a uložil žalované povinnost zaplatit do 15 dnů od právní moci rozsudku žalobci k rukám jeho advokátky náhradu nákladů řízení v částce

24.684,- Kč (výrok III.). Rozhodl tak o žalobním požadavku na náhradu škody a nemajetkové újmy, které žalobci měly vzniknout v důsledku trestního stíhání, které proti němu bylo vedeno na základě usnesení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, územní odbor OKK Příbram, ze dne 31. 1. 2011, č. j. [REDAKCE] pro trestné činy maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti podle § 159 odst. 1 a zneužívání pravomoci veřejného činitele § 158 odst. 1 písm. a) trestního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2009. Trestné činy měl žalobce spáchat ve více případech jako veřejný činitel při projednávání přestupků, kdy jednak při výkonu své pravomoci z nedbalosti zmařil splnění důležitého úkolu, jednak v úmyslu opatřit jinému neoprávněný prospěch vykonával svou pravomoc způsobem odporujícím zákonu. Posléze byl žalobce opakovaně obžaloby zproštěn, naposledy rozsudkem Okresního soudu v Rakovníku ze dne 15. 11. 2012, č. j. [REDAKCE] který nabyl právní moci dne 12. 12. 2012, když soud dospěl k závěru, že skutek, který byl žadateli kladen za vinu, není vůbec trestným činem. Požadoval náhradu škody představovanou jednak náklady na obhajobu (16 úkonů právní pomoci po 1 500,- Kč, 1 úkonu po 750,- Kč a 17 režijních paušálů po 300,- Kč, cestovného (3 x [REDAKCE] - [REDAKCE] a zpět) 402 km za 2 399,- Kč, 12 půlhodin náhrady za promeškaný čas po 100,- Kč, cestovné (4 x [REDAKCE] - [REDAKCE] a zpět) 488 km za 2 913,- Kč, 16 půlhodin náhrady za promeškaný čas po 100,- Kč a hotových výdajů /kopie listin z vyšetřovacího spisu/ ve výši 80,- Kč) a jednak částkami odpovídajícími náhradě mzdy za dobu dovolené, kterou byl žalobce nucen čerpat v souvislosti s účastí u úkonů v trestním řízení a před soudem, ve výši 3 460,- Kč, a náklady na cestovné samotného žalobce za účelem jeho výslechu dne 29. 3. 2011 v [REDAKCE] (za cestu [REDAKCE] - [REDAKCE] a zpět, tj. 108 km) a za účelem účasti u hlavního líčení u Okresního soudu v Rakovníku ve dnech 6. 10. 2011, 15. 11. 2011 a 15. 11. 2012 (za cesty [REDAKCE] - [REDAKCE] a zpět, tj. 3 x 44 km), které požadoval analogicky podle pracovněprávních předpisů podle vyhlášky č. 377/2010 Sb. v částce 1 327,- Kč. Na náhradu nemajetkové újmy žalobce požadoval částku 200 000,- Kč jako přiměřené zadostiučinění, neboť trestní řízení samo o sobě výrazně zasáhlo do osobnostních práv žalobce. Vzhledem k medializaci celé kauzy dokonce ještě před zahájením trestního stíhání od jara 2010 byl v neustálém psychickém tlaku, byly narušeny jeho pracovní, společenské i rodinné vztahy a před širokou veřejností byla poškozena jeho dobrá pověst. Ještě před zahájením trestního stíhání se v tisku opakovaně objevovaly zprávy o podání trestního oznámení na žalobce a jeho nadřízeného, přičemž tehdy se pro nedostatek informací nemohl jakkoliv účinně bránit. Velmi negativně vnímal, že se ke kauze vyjadřovaly i jiné státní orgány než orgány činné v trestním řízení, kdy odkázal na rozhovor s vedoucím dopravního inspektorátu Policie České republiky v [REDAKCE] deníku dne 1. 10. 2010. Daná kauza byla aktivně sledována a komentována i veřejností, regionální média informovala o probíhajícím trestním řízení i o zproštění obžaloby v prvním stupni. Následně deník [REDAKCE] informoval chybně o obsahu rozhodnutí odvolacího soudu, přičemž tato informace měla být čerpána od tiskového mluvčího Krajského soudu v Praze. Doplnil, že je s ohledem na své pracovní zařazení v každodenním kontaktu s veřejností, přičemž jako orgán veřejné moci rozhoduje o právech a povinnostech druhých, trestá deliktní jednání jiných osob. S ohledem na regionální medializaci případu a jeho charakter byl takový kontakt žalobce velmi psychicky náročný, žalobce cítil subjektivně oslabení vlastní autority jak u veřejností, tak i u svých podřízených a s těmito pocity byl nucen se každodenně vypořádávat. Omezil i svoji zájmovou činnost, zejm. sport, a vyhýbal se společenským událostem, aby se tak vyhnul zájmu známých a přátel o neustálé vysvětlování kauzy. Trpěl po dobu trestního řízení i [REDAKCE] obtížemi ([REDAKCE]; [REDAKCE]), odbornou pomoc nevyhledal a vše zvládal za podpory manželky, pro kterou celá věc znamenala obdobnou psychickou zátěž jako pro žalobce. Trestní řízení i přes zprošťující rozhodnutí zanechalo na něm u veřejnosti těžko smazatelný stín „korupčníka“, o čemž podle žalobce svědčí i reakce veřejnosti z doby po ukončení trestního řízení.

Žalovaná nesporevala předběžné uplatnění nároku u ní dne 19. 3. 2013 s tím, že nárokům žalobce částečně vyhověla do výše [REDAKCE] Kč na náhradě nákladů právního zastoupení, do výše 398,60 Kč na náhradě cestovného a do výše [REDAKCE] Kč stran náhrady nemajetkové újmy. Ve vztahu k nároku na náhradu nákladů obhajoby, jejichž úhrada byla žalobcem doložena, odlišně posoudila výši náhrady za cestovné advokáta, kdy žalobcem byly veškeré cesty kalkulovány dle vyhlášky č. 429/2011 Sb., avšak žalovaná ve vztahu k cestám vykonaným v roce 2011 aplikovala vyhlášku č. 337/2010 Sb. Odmítla nárok na náhradu škody ve výši odpovídající náhradě mzdy za dobu dovolené ve výši 3 460,- Kč; žalobci majetková škoda nevznikla, když čerpal dovolenou a za to mu byla zaměstnavatelem poskytnuta náhrada mzdy. Takto by mu byla náhrada mzdy de facto poskytnuta dvakrát. Nároku na náhradu nákladů vynaložených na cestu osobním automobilem z místa bydliště do místa konání úkonů v trestním řízení vyhověla pouze částečně do výše [REDAKCE] Kč, což zahrnuje náhradu za pohonné hmoty dle vždy aktuálních předpisů (vyhlášky č. 337/2010 a č. 429/2011 Sb.) a sdělených údajů o kilometrové vzdálenosti, průměrné spotřebě a druhu paliva; výslovně sporevala poskytnutí náhrady za tzv. amortizaci vozidla, neboť se podle jejího názoru nejedná o skutečnou škodu, jejíž vznik by žalobce doložil. Ve vztahu k nároku na náhradu nemajetkové újmy uzavřela, že každé trestní stíhání může zasáhnout do života stíhané osoby v řadě rovin s větší či menší intenzitou. Náhrada může být poskytnuta pouze za zásah do nemajetkové sféry žalobce za období jeho trestního stíhání, nikoli před jeho zahájením. Navíc podle žalované došlo-li ve věci žalobce k medializaci, tato navazovala na medializaci trestního řízení ve věci jeho nadřízeného, a souvisela i s tím, že svědkyně v posuzované věci a podřízená žalobce J. [REDAKCE] [REDAKCE] podala u soudu žalobu na rovné zacházení. Žalobce neuvádí, zda využil možnosti obrany podle tiskového zákona. Ohledně povahy trestní věci horní sazba trestů sama o sobě nesvědčila zvýšené závažnosti věci, na druhou stranu žalovaná uznala, že na stíhané jednání je společností nahlíženo kriticky. Dobu trestního stíhání 1 rok a 9 měsíců nelze hodnotit jako krátkou, ale ani jako nepřiměřeně dlouhou. Navíc krom jednoho skutku byl žalobce pravomocně zproštěn po 11 měsících od zahájení trestního stíhání. Konkrétní zásah trestního stíhání do života žalobce dovést nelze, narušení pracovních, společenských a rodinných vztahů je podle žalované tvrzeno žalobcem pouze v obecné rovině. Ve vztahu k tvrzené medializaci uvedla, že o trestní kauze bylo informováno objektivně, nelze však přehlédnout, že žalobce byl v regionálním periodiku v některých článcích plně jmenován. Při hodnocení závažnosti nemajetkové újmy bylo přihlédnuto i k veskrze pozitivním referencím zaměstnavatele ohledně plnění pracovních povinností žalobcem. Poskytnutou částku zadostiučinění považovala za odpovídající nemajetkové újmě. Navrhla zamítnutí žaloby.

V rozsahu částečného plnění vzal žalobce v průběhu řízení žalobu částečně zpět, když nadále z částky [REDAKCE] Kč požadoval úrok z prodlení za období od 20. 9. 2013 do 10. 12. 2013, kdy byla částka žalobci po uplynutí šestiměsíční lhůty na předběžné projednání vyplacena. V tomto rozsahu bylo řízení zastaveno.

Soud I. stupně vyšel z následujících zjištění. Usnesením Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje ze dne 31. 1. 2011 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce jako obviněného ze spáchání trestného činu maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti podle § 159 odst. 1 trestního zákona účinného do 31. 12. 2009 (ve čtyřech případech) a trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) trestního zákona účinného do 31. 12. 2009 (ve dvou případech), které měl žalobce spáchat ve funkci vedoucího oddělení dopravně správních agend, referátu dopravy a silničního hospodářství, Městského úřadu v [REDAKCE]. Ve stejném rozsahu byla na žalobce

dne 29. 7. 2011 podána u Okresního soudu v Rakovníku obžaloba. Rozsudkem Okresního soudu v Rakovníku ze dne 15. 11. 2011, č. j. [REDACTED] - [REDACTED] byl žalobce podle § 226 písm. b) trestního řádu v plném rozsahu zproštěn obžaloby, neboť nebylo beze všech důvodných pochybností prokázáno, že v žalobním návrhu označený skutek je skutečně trestným činem.

K odvolání státní zástupkyně v neprospěch obžalovaného byl rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 29. 2. 2012, č. j. [REDACTED] - [REDACTED] zrušen pouze v rozsahu jednoho ze dvou jednání, ve kterých obžaloba spatřovala trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) trestního zákona. Po doplnění dokazování dle pokynu odvolacího soudu Okresní soud v Rakovníku rozsudkem ze dne 15. 11. 2012, č. j. [REDACTED] - [REDACTED] ve zbývajícím rozsahu žalobce opět zprostil obžaloby podle § 226 písm. b) trestního řádu. Podle přehledu článků na webu [REDACTED], se v archívu nachází celkem [REDACTED] článků v období od 19. 11. 2009 do 5. 4. 2012, kdy příjmení žalobce figuruje v posledních čtyřech případech i v titulku článku, v jednom případě i včetně informace, že byl zproštěn obžaloby. Podle výpovědi žalobce jeho vztahy na pracovišti byly normální až do chvíle, kdy jeho podřízené [REDACTED] T [REDACTED] neumožnili vedlejší pracovní činnost, teprve poté jim začala vyhrožovat, podávat stížnosti a trestní oznámení. Jejich vztahy jsou narušené dodnes, na rozdíl od ostatních referentů jí musí dávat pokyny písemně, jinak je nerespektuje. Jmenovaná nekomunikuje ani s dalšími dvěma kolegyněmi, na které rovněž podávala trestní oznámení. V průběhu trestního stíhání žalobce setrval ve své funkci a plnil si své povinnosti. Kromě [REDACTED] T [REDACTED] žalobce s nikým dalším na pracovišti problémy neměl. V té době s žalobcem přestal komunikovat i jeho bývalý kolega od policie H [REDACTED] po zprošťujícím rozsudku se spolu již zase baví. Společenské vztahy považoval žalobce za narušené zejména z důvodu svého pocitu, že se o něm mluví. Z toho důvodu omezil svoji účast na společenských akcích. Svým kamarádům a známým, vč. bývalých spolužáků na třídním srazu, musel vše stále dokola vysvětlovat, což mu bylo nepříjemné. V rámci rodiny byly narušeny jeho vztahy s rodiči manželky a až po zprošťujícím rozsudku se dostaly do normálu. Uveřejňované články se dotýkaly i jeho rodičů. Z důvodu narušené psychiky žalobce v té době přestal hrát závodně [REDACTED], který předtím hrál 25 let. Při závodech přitom zjišťoval, že o aféře věděli lidé i 120 km daleko. Fakturou ze dne 10. 1. 2013 vyúčtovala JUDr. Kateřina Šebková žalobci mimosmluvní odměnu za poskytnuté právní služby ve výši 24 750,- Kč (za 16 úkonů po 1 500,- Kč a 1 úkon po 750,- Kč), náhradu hotových výdajů (kopie listin ze spisu) ve výši 80,- Kč, cestovné (3 x [REDACTED] - [REDACTED] a zpět, 4 x [REDACTED] - [REDACTED] a zpět) ve výši 5 312,- Kč, náhradu za promeškaný čas ve výši 2 800,- Kč a režijní paušál (17 x 300,- Kč) ve výši 5 100,- Kč, spolu s 20% DPH celkem 45 634,40 Kč. Cestovné za cesty osobním automobilem vyčísleno dle vyhlášky č. 429/2011 Sb. Právní zástupkyně žalobce od 29. 6. 2009 vlastníkem vozidla Hyundai i30CW se spotřebou benzínu (BA 95 B) 8,0/5,2/6,2 l/100 km. Dne 29. 3. 2011 byl nakoupen Natural 95 za cenu 33,80 Kč/l, dne 21. 4. 2011 za cenu 34,60 Kč/l a dne 21. 6. 2011 za cenu 35,90 Kč/l. Vzdálenost ze sídla advokátní kanceláře JUDr. Kateřiny Šebkové do Příbrami 67 km a do [REDACTED] 61 km a vzdálenost z [REDACTED] do [REDACTED] je 54 km a z [REDACTED] do [REDACTED] je 22 km. Úhrada nákladů obhajoby v částce 45 634,40 Kč je dokládána výpisem z internetového bankovníctví ze dne 31. 1. 2013. Žalobce od 1. 2. 2011 vlastníkem vozidla Renault Megane Scenic, spotřeba motorové nafty z technického průkazu nevyplývá. Žalobce v zaměstnání čerpal dovolenou dne [REDACTED], za což mu byla vyplacena náhrada [REDACTED] - Kč, dne [REDACTED] půl dne, za což mu byla vyplacena náhrada [REDACTED] Kč, a dne [REDACTED] za což mu byla vyplacena náhrada mzdy [REDACTED] - Kč. Žalobce své nároky u žalované uplatnil dne 19. 3. 2013, žalovaná mu své stanovisko stanovisko sdělila dopisem ze

dne 5. 12. 2013. Žalobce prostřednictvím své právní zástupkyně zaslal žalované dne 3. 10. 2013 předžalobní výzvu.

Po citaci §§ 8 odst. 1 a 31a odst. 1, 2 zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen zákona) soud I. stupně uzavřel, že zezi účastníky nebylo sporu o naplnění předpokladů vzniku odpovědnosti státu podle § 8 odst. 1 zákona, když usnesení o zahájení trestního stíhání je nutno považovat za nezákonné rozhodnutí, byl-li žalobce následně zproštěn obžaloby.

Ve vztahu k nároku na náhradu škody soud I. stupně neshledal jako důvodný doplatek na cestovním zaplaceném v rámci nákladů obhajoby. V rámci fakturace bylo výslovně uvedeno, že cestovné je účtováno podle vyhlášky č. 429/2011 Sb., což v zásadě odpovídá ustanovení § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, přičemž s žalovanou lze souhlasit, že tuto lze použít pouze v případě cest v roce 2012, zatímco za rok 2011 je nutno postupovat podle vyhlášky č. 377/2010 Sb. Bylo-li dodatečně argumentováno tím, že byly účtovány skutečné náklady na palivo, pak toto nevyplývá nejen ze samotné fakturace (její přílohy), ale nebylo to uvedeno ani při uplatnění nároku u Ministerstva spravedlnosti. Krom toho dodatečně předložené účtenky se netýkají všech účtovaných cest, když časově zhruba odpovídá pouze účtenka ze dne 29. 3. 2011. Neztotožnil s obranou žalované, že čerpání dovolené nelze považovat za škodu, neboť žalobci v této souvislosti byla vyplacena náhrada mzdy, tudíž žalobci nic neušlo. Argumentace žalobce, že pokud by tuto nevyčerpal v souvislosti s účastí na trestním řízení, mohla mu být následně proplacena, pokud by ji nevyčerpal vůbec, je ryze spekulativní. Žalobce v souvislosti se svojí účastí na trestním řízení měl nárok na neplacené volno. Jestliže by je čerpal a v důsledku toho by mu ušla mzda, jednalo by se o škodu ve formě ušlého zisku, k tomu ovšem v případě žalobce nedošlo. Naproti tomu shledal důvodným nárok na náhradu škody představované opotřebením vozidla žalobce, které použil k cestám v souvislosti se svojí účastí na trestním řízení. Je nepochybné, že užíváním se vozidlo opotřebovává, kdy se jedná nejen o opotřebení mechanických částí vozu, znehodnocení či spotřebování kapalin apod., čímž vzniká žalobci škoda, neboť se věc v jeho vlastnictví znehodnocuje. Vyčíslení takové škody je značně obtížné, není-li přímo nemožné. Dojde-li přitom soud k závěru o vzniku škody, nemůže žalobu zamítnout s odůvodněním, že není možné prokázat výši škody. Na takový případ dopadá ustanovení § 136 o. s. ř. Podle soudu přitom paušální sazba základní náhrady za používání osobního silničního motorového vozidla není stanovena pouze pro potřeby účetnictví, naopak již z názvu vyplývá, že má sloužit právě jako náhrada, když jinak by výši škody představovanou opotřebením vozidla jeho použitím bylo možno stanovit jen s nepoměrnými obtížemi či vůbec. Soud tedy vyšel analogicky z náhrady stanovené vyhláškami č. 377/2010 Sb. a č. 429/2011 Sb. a jako důvodný shledal nárok na zaplacení náhrady škody ve výši [REDAKCE] Kč, tj. 3,70 Kč x 240 km.

Ve vztahu k nároku na náhradu přiměřeného zadostiučinění soud I. stupně vyšel z právního názoru, o kterém účastníky i postupem podle § 118a o. s. ř. poučil, že je v řízení na žalobci, aby spolu s odpovědnostním titulem, v daném případě rozhodnutím o zahájení trestního stíhání, tvrdil a prokazoval i existenci skutečností, které lze právně kvalifikovat jako porušení konkrétního práva žalobce, např. práva na rodinný život, a vznik nemajetkové újmy představované např. úzkostí, nepohodlím, nejistotou vzniklé v příčinné souvislosti s danými skutečnostmi. Zdůraznil, že je to žalobce, kdo žalobou uplatňuje nárok na zaplacení peněžité částky, kterou považuje za přiměřené zadostiučinění. Aby zadostiučinění bylo možno považovat za přiměřené, mělo by odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují, tedy výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez

zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Je tedy na žalobci, aby v rámci žaloby provedl srovnání zejména na podkladě judikatury vyšších soudů či Evropského soudu pro lidská práva s jinými případy odškodňování nemajetkové újmy vzniklé v důsledku porušení stejných práv, a není-li jich, pak i porušení jiných práv, bude-li zřejmé, že oba případy vykazují pro rozhodnutí soudu významné množství jednotlicích prvků. Bez tohoto srovnání zpravidla nebude možno učinit závěr, že právě žalobcem požadovanou částku, nebo jakoukoliv jinou, lze považovat za přiměřené zadostiučinění a za přiměřené zadostiučinění bude možno považovat konstatování porušení práva podle § 31a odst. 2 zákona. Byť požadavek srovnání výše žalované částky s jinými případy odškodnění primárně tíží žalobce, je nepochybně i v zájmu žalované, aby obdobně provedla srovnání s případy, kde bylo poškozenému přiznáno zadostiučinění v penězích vůbec, nebo přiznáno v nižší než požadované částce. Výše soudem přiznaného zadostiučinění tedy musí odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích shodují, a významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li rádně a přesvědčivě odůvodněna. V souvislosti s judikaturou týkající se odškodňování nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, poukázal soud I. stupně na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2012, č. j. [redacted] kde v souvislosti s nemajetkovou újmou způsobenou trestním stíháním bylo poskytnuto zadostiučinění v částce [redacted] Kč, přičemž se jednalo o trestní stíhání celníka v souvislosti s jeho služební činností, kdy tento byl trestně stíhán pro spáchání trestného činu přijímání úplatku podle § 160 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. a zneužití pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. Uvedený případ obsahoval mnohé společné znaky s trestní věcí žalobce (trestní stíhání veřejného činitele v souvislosti s porušování povinností při výkonu pravomoci veřejného činitele). Současně poukázal na to, že ve věci sp. zn. [redacted] byl žalobce obžalován i z trestného činu přijímání úplatku, což je nepochybně i s ohledem na trestní sazbu závažnější trestný čin, než ze kterého byl obžalován nynější žalobce. Krom toho byl v uvedené věci žalobce po dobu trestního stíhání zproštěn výkonu služby, s čímž bylo spojeno i snížení jeho platu na polovinu, a to po dobu půl roku, což zasáhlo i do jeho možnosti uspokojivě vyživovat nezletilé děti. Na druhou stranu byla závažnost dopadu do žalobcových práv částečně zmírněna poměrně rychlým průběhem trestního stíhání, kdy ve srovnání s nynějším případem žalobce probíhalo trestní stíhání jen 5 měsíců. Účastníci řízení přes výzvu soudu postupem podle § 118a o. s. ř. jinou relevantní soudní judikaturu neoznámili, ani neuplatnili odlišnou argumentaci odškodňováním nemajetkové újmy v jiných případech. Proto vyšel ze srovnání se uvedeným rozhodnutím, které i přes uvedené dílčí odlišnosti považoval za příslušné a využitelné.

Ve vztahu k délce trestního řízení vyšel soud I. stupně z toho, že trestní stíhání žalobce trvalo od 31. 1. 2011 do 12. 12. 2012, tedy 1 rok a 10 měsíců, k většině útoků pak 13 měsíců. Délku trestního řízení lze přitom považovat v zásadě za adekvátní povaze věci, rozsahu dokazování (výslechy svědků, listinnými důkazy, jakož i znaleckým posudkem), jakož i s ohledem na částečně odlišný názor odvolacího soudu. Povaha trestní věci je pak dána především tím, že žalobce jako vedoucí oddělení městského úřadu projednávající přestupky v dopravě byl trestně stíhán pro jednání, které mělo spočívat právě v porušování jeho povinností při výkonu pravomoci veřejného činitele. Nepochybně mu tak bylo kladeno za vinu jednání, které je společností vnímáno zvláště citlivě, a to zvláště v oblasti přestupků v silniční dopravě. Na druhou stranu žalobce nebyl ohrožen vysokou trestní sazbou (od 6 měsíců do 3 let odnětí svobody) a patrně neměl důvod, zvláště pak po částečném zproštění, se obávat, že by mohl být odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. V tom je i zásadní odlišnost se srovnávaným případem trestního stíhání pro trestný čin přijímání úplatku podle § 160 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., kde byl obviněný ohrožen mnohem vyšší sazbou (od

2 do 8 let) trestu odnětí svobody. Žalobce také mohl důvodně očekávat, že v případě odsouzení by nadále nemohl vykonávat své zaměstnání, byť na rozdíl od srovnávaného případu nebyl po dobu trestního stíhání postaven mimo službu, tudíž své právo obstarávat si prostředky vlastní prací mohl vnímat jako ohrožené, nicméně dotčeno nebylo. Nedospěl k závěru, že by trestní stíhání přímo narušilo vztahy na pracovišti žalobce. Narušené vztahy na pracovišti vedly k šíření informací do sdělovacích prostředků ještě před samotným zahájením trestního stíhání a vedly i k podání trestního oznámení. Zejména ve vazbě na jednání podřízené žalobce se o situaci na pracovišti žalobce a o jeho rozhodovací činnost začaly zajímat sdělovací prostředky ještě před zahájením trestního stíhání. V tomto směru lze samotný zprošťující rozsudek (rozsudky) považovat za nezanedbatelnou formu zadostiučinění. V této souvislosti poukázal např. na postoj vedoucího dopravního inspektorátu policie, který projevoval kritický postoj k žalobci nepochybně již před zahájením trestního stíhání, jak vyplynulo z novinového rozhovoru, jakož i výpovědi žalobce, a po zprošťujícím rozsudku s tímto začal opět komunikovat. Je tedy nepochybné, že společenská a pracovní pověst žalobce, narušená ještě před zahájením trestního stíhání, tedy vydáním nezákonného rozhodnutí, byla právě v důsledku zprošťujícího rozsudku do značné míry napravena, přičemž nebyť trestního stíhání, nemohl by být vydán ani zprošťující rozsudek. Byť stát v zásadě nemůže odpovídat za činnost sdělovacích prostředků, nelze z předložených článků dovodit, že by sdělovací prostředky nebyly vedeny snahou po maximálně objektivním informování o průběhu trestního stíhání, jakož i o jeho výsledku, byl dán rovněž prostor obhajobě, články nebyly formulovány nijak zaujatě, spíše věcně, a byla-li snad publikována nepřesná informace (ohledně rozsahu zrušujícího rozhodnutí odvolacího soudu), byla následně zjednána náprava. Na druhou stranu i na základě výpovědi žalobce neměl pochybnosti o důsledcích trestního stíhání, zvláště když byl žalobce v postavení řídicího pracovníka městského úřadu ve městě velikosti [redacted] a žijícího v malé obci, kde určitě nelze hovořit o obdobné anonymitě jako v případě krajských měst či dokonce Prahy. Byť byla společenská a pracovní pověst žalobce nepochybně narušena již před zahájením trestního stíhání, nelze pochybovat o tom, že zahájením trestního stíhání a veřejným projednáváním před soudem za účasti sdělovacích prostředků se tato zintenzivnila. V případě žalobce tak byla narušena jeho práva na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a ochranu jména, včetně částečného narušení soukromého života (článek 10 Listiny základních práv a svobod). Nepochyboval o úzkostném vnímání tohoto narušení ze strany žalobce, ať už se týče jeho vnímání společenských kontaktů či vnímání vlastní autority při plnění pracovních povinností v přestupkových řízeních minimálně po dobu trestního stíhání, když jistě značně nepříjemné musí být neustálé vysvětlování vlastního chování v okruhu svých přátel, známých, sousedů apod. Dospěl k závěru, že nemajetkovou újmu způsobenou žalobci nezákonným rozhodnutím nelze nahradit jinak než poskytnutím zadostiučinění v penězích, když samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění vyšel z toho, že v konečném důsledku musí výše soudem přiznaného zadostiučinění odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích poměřovaných zejména s ohledem na shora uvedená kritéria (délka trestního stíhání, povaha věci a dopad trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce) shodují. Jinak vyjádřeno, výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li též řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Za situace, kdy soudu nebyla účastníky označena jiná judikatura, vyšel z označeného rozhodnutí, kde jako přiměřené zadostiučinění byla shledána částka 100 000,- Kč. Přihlédl k tomu, že v nyní projednávané věci trvalo trestní řízení výrazně delší dobu a bezprostřední okolí žalobce průběh trestního stíhání nepochybně i mnohem více v podmínkách malé obce a města [redacted] více vnímalo. I přesto však dospěl k závěru, že

je v daném případě namíste poskytnout zadostiučinění ve významně nižší částce [redacted] Kč, když jako významnější vnímal částečně odlišnou povahu trestní věci (jednalo se o jednání společností vnímané nepochybně jako méně závažné ve srovnání s přijímáním úplatku, žalobce byl ohrožen i výrazně nižší trestní sazbou) a po dobu trestního stíhání nebyl žalobce postaven mimo službu s dopadem do výše příjmu a obživy rodiny. Žalovaná přitom z tohoto titulu žalobci vyplatila zadostiučinění ve výši [redacted] Kč. Žalobě částečně vyhověl co do požadavku na zaplacení další částky přiměřeného zadostiučinění ve výši [redacted] Kč a co do požadavku na náhradu škody představované opotřebením vozidla žalobce ve výši [redacted] Kč. Výši úroku z prodlení stanovil v souladu s nařízením vlády č. 142/1992 Sb., přičemž žalovaná se dostala do prodlení uplynutím šestiměsíční lhůty od uplatnění nároku u Ministerstva spravedlnosti (§ 15 zákona č. 82/1998 Sb.), to se týká i částky žalovanou zaplacenou dobrovolně, avšak již po uplynutí šestiměsíční lhůty. Ve zbývajícím rozsahu pak žalobu jako nedůvodnou zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 142 odst. 3 o. s. ř. a odměnu advokátní stanovil podle advokátního tarifu.

Proti tomuto rozsudku žalovaná podala v zákonné lhůtě odvolání směřující proti výrokům I. a III. z důvodu nesprávného právního posouzení. Nesouhlasila s posouzením přiznané amortizace vozidla žalobce a dále zhodnocení míry intenzity zásahu předmětného trestního řízení do jednotlivých sfér žalobce. Namítla, že tzv. amortizaci nelze podřadit pod pojem skutečné škody, neboť tak jak je pojem amortizace vyjádřen v právních předpisech, jedná se o fiktivní částku sloužící pro účely účetnictví, nikoli však částku představující skutečnou škodu. Amortizace totiž představuje synonymum pro pojem odpis, který se používá u většiny položek dlouhodobého majetku. Používá se i v případě, kdy je soukromé vozidlo používáno ke služebním účelům. Žalobci jako soukromé osobě, která dobrovolně využila své soukromé vozidlo k dopravě k orgánům činným v trestním řízení a navíc bez patřičného souhlasu k použití osobního automobilu k úkonům trestního řízení, amortizace vozidla nenáleží. Nesouhlasila s postupem soudu v případě porovnávání předmětné věci s případem, v němž Městský soud v Praze vydal dne 19. 4. 2012 rozsudek, ve kterém žalobci přiznal zadostiučinění ve výši [redacted] Kč za nezákonné trestní stíhání celníka. Oba byli stíháni za činnost, která spočívala v porušování povinností při výkonu pravomoci veřejného činitele, přičemž žalobci mohl být uložen nanejvýš tříletý nepodmíněný trest odnětí svobody, který mu však vzhledem k jeho trestnímu rejstříku, který byl veden bez záznamu, nemohl být reálně uložen. Zcela odlišný však byl porovnávaný případ, při němž byl obviněný navíc stíhán pro trestný čin přijímání úplatku ve třetím odstavci, při kterém hrozil trest odnětí svobody od dvou do osmi let. Ztotožnila se názorem soudu, že žalobce byl trestně stíhán za jednání společností odsuzované, avšak ne do takové míry, jakým je právě porovnávaný případ v případě podezření z přijímání úplatků ve třetím odstavci ustanovení trestního zákona. Co se týče žalobcova společenského postavení, pohledů okolí, rodiny a dalších subjektů, soud vzal všechna tato tvrzení za prokázaná pouze učiněným účastnickým výsledkem, což je naprosto nedostačující. Byl zde prostor k mnohem více objektivnějším důkazním prostředkům, než je právě účastnický výsledek. Soud I. stupně tak nadhodnotil intenzitu nemajetkové újmy vzniklou žalobci. Navrhla, aby odvolací soud změnou rozsudku soudu I. stupně v napadeném výroku zamítl a znovu rozhodl o nákladech řízení.

Žalobce v písemné reakci na odvolání žalované zdůraznil, že byť byl žalobce oproti srovnávanému případu stíhán pro jiný trestný čin, bylo nepochybně jeho jednání vymezené obžalobou veřejností vnímáno v korupčním podtextu. Šlo u něho o pokus kriminalizovat jednání, které bylo důsledkem zcela zřejmého systémového problému v přestupkovém řízení, který byl navíc minimálně v odborných kruzích obecně známý a byl řešen novelizací § 20

přestupkového zákona provedenou zák. č. 204/2015 Sb. Navrhl, aby byl napadený rozsudek potvrzen.

Odvolací soud na podkladě a v mezích podaného odvolání a jím uplatněného odvolacího důvodu dle § 205 odst. 2 písm. g) o. s. ř. přezkoumal rozsudek soudu I. stupně včetně předcházejícího řízení v souladu s §§ 212 a 212a odst. 1 a 5 o. s. ř., aniž nařizoval jednání (§ 214 odst. 3 o. s. ř.) a poté dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Soud I. stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu, z provedených důkazů učinil odpovídající skutková zjištění a s jeho právním posouzením věci odvolací soud zcela souhlasí. S pregnančním odůvodněním napadeného rozsudku se odvolací soud zcela ztotožňuje a pro stručnost na ně odkazuje. Odvolatelka svoji argumentaci uplatnila už v řízení před soudem I. stupně a ten se s ní beze zbytku a správně vypořádal. Přesvědčivě a přílehlavě vyložil, proč má žalobce nárok na náhradu škody představované opotřebením jeho vozidla v souvislosti s nezákonným trestním stíháním, neboť paušální sazba základní náhrady za používání osobního silničního motorového vozidla slouží právě jako náhrada, když používáním vozidla dochází k jeho opotřebení a tím znehodnocení věci. Správně u tohoto nároku vyšel z analogické aplikace vyhl. č. 377/2010 Sb. a 429/2011 Sb. Při určení výše odškodnění nemajetkové újmy vzal v úvahu hlediska rozhodná ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu ČR, k nimž patří povaha trestní věci, celková délka omezení osobní svobody nebo trestního řízení a následky v osobní sféře poškozeného (rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 01. 2012, sp. zn. [redacted] uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 4, roč. 2012, pod poř. č. 52/2012). Z hlediska povahy trestní věci je podstatné, že žalobce byl stíhán pro jednání, které mělo spočívat v porušování jeho povinností při výkonu pravomoci veřejného činitele (nyní úřední osoby) a které je obecně vnímáno jako jednání korupční. Vedle toho je třeba podle § 31a odst. 2 zákona při stanovení formy a výše odškodnění přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Jde zejména o okolnosti vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, projevující se například ve zjištění, že trestní stíhání bylo proti poškozenému zahájeno zjevně bezdůvodně, okolnosti zahájení trestního stíhání předcházející, vedoucí k závěru o podílu poškozeného na tom, že proti němu trestní stíhání bylo zahájeno, důvody zproštění obžaloby. Soud I. stupně správně zdůraznil, že forma a případná výše zadostiučnění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti (srovnej rozsudek NS ČR ze dne 27. 06. 2012, sp. zn. [redacted] uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS pod poř. č. 122/2012). Účastníkům předestřel svůj právní názor spočívající v analogickém použití rozhodnutí v obdobné věci a za situace, kdy účastníci neoznámili jinou relevantní judikaturu, nepochybil, pokud z takového rozhodnutí vycházel. Vzal při tom v úvahu skutkové odlišnosti srovnávaných případů a zdůvodnil, proč v posuzované věci považuje jako přiměřené zadostiučnění částku [redacted]-Kč aniklí částku 100.000,-Kč přiznanou v porovnávaném případě.

Pochybení soudu I. stupně nebylo shledáno ani v akcesorickém rozhodnutí o nákladech řízení, odvolací soud proto napadený rozsudek ve výročních odvoláních dotčených jako věcně správný potvrdil (219 o. s. ř.). Vzámítavém výroku II. zůstal rozsudek nedotčen (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).

O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů odvolací soud rozhodl dle §§ 224 odst. 1 o. s. ř. Žalobce měl i v odvolacím řízení úspěch, a měl by tak vůči neúspěšné žalované právo na náhradu nákladů, které mu v tomto stádiu řízení vznikly, ale odvolací soud dospěl

k závěru, že mu nezvnikly, neboť písemné vyjádření k odvolání čítající několik řádek textu nelze považovat za náklad účelně vynaložený.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení za splnění podmínek dle § 237 o. s. ř.

V Praze dne 9. února 2016

JUDr. Naděžda Zachystalová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Bartáková